

Makale Türü/Article Type: Araştırma Makalesi/Research Article

DEVLET MUHASEBESİNE YÖNELİK ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ: WEB OF SCIENCE UYGULAMASI*

Burak KIRIMLI¹ Fatma TEMELLİ²

Öz

Bu çalışmanın amacı, devletin kayıt yöntemi olan “Devlet Muhasebesi” konusunda 2002-2022 yılları arasında yazılan akademik makalelerin Web of Science (WoS) veri tabanı üzerinden gelişimini ve eğilimini çeşitli göstergeler açısından ortaya koymaktır. (WoS) veri tabanında “Government Accounting” anahtar kelimesi kullanılarak yapılan aramada 2002-2022 yılları arasında toplam 8.755 adet makale çalışması bulunmuştur. Bibliyometrik analiz çerçevesinde bibliyometrik eşleme analizi, atıf analizi, eş dizimlilik analizi ve ortak atıf analizleri yapılmıştır. Analiz sonuçlarına göre, Devlet Muhasebesi konusuna ilginin her geçen gün artmakta olduğu ve bu zamana kadar oluşan bilgi birikiminin büyük boyutlara ulaştığı görülmüştür. Konu hakkındaki makale sayısının 2002 yılında en az sayıda iken 2022 yılında en üst seviyeye ulaştığı, konuya ilişkin en fazla makale yayınlayan ülkenin ABD, yayın dilinin İngilizce, derginin ise Sustainability olduğu tespit edilmiştir. Dergiler içerisinde en çok alıntı yapılan derginin Accounting Auditing and Accountability Journal olduğu belirlenmiştir. Yazarlardan Laurence Ferry'nin en fazla alıntı yapılan yazar olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen araştırma sonuçlarından hareketle gelecek araştırmalar için öneriler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Devlet Muhasebesi, Web of Science, Bibliyometrik Analiz, Hesap verilebilirlik.

BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF STUDIES ON GOVERNMENT ACCOUNTING: WEB OF SCIENCE APPLICATION

Abstract

The aim of this study is to reveal the development and trend of academic articles written between 2002 and 2022 on the subject of "Government Accounting", which is the state's recording method, in terms of various indicators, through the Web of Science (WoS) database. In the search made using the keyword "Government Accounting" in the (WoS) database, a total of 8,755 articles were found between 2002 and 2022. Within the framework of bibliometric analysis, bibliometric mapping analysis, citation analysis, collocation analysis and co-citation analysis were performed. According to the analysis results, it has been seen that the interest in the subject of Government Accounting is increasing day by day and the knowledge accumulated so far has reached great dimensions. It has been determined that the number of articles on the subject was at its lowest in 2002 and reached its highest level in 2022. The country that publishes the most articles on the subject is the USA, the language of publication is English, and the journal is Sustainability. It was determined that the most cited journal among the journals was Accounting Auditing and Accountability Journal. It has been determined that Laurence Ferry is the most cited author. Based on the research results obtained, suggestions for future research are presented.

Keywords: Government Accounting, Web of Science, Bibliometric Analysis, Accountability.

*Bu çalışma Burak Kırımlı'nın aynı adlı yüksek lisans tezinden türetilmiştir.

¹ Yüksek Lisans Öğrencisi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, kirimliburak55@gmail.com, Orcid: 0000-0001-5094-063X

² Doç.Dr., Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, ftemelli@agri.edu.tr, Orcid: 0000-0001-7436-5289

Bu Yavına Atıfta Bulunmak İçin/Cite as: Kırımlı, B. & Temelli, F. (2024). Devlet muhasebesine yönelik çalışmaların bibliyometrik analizi: Web of science uygulaması. *Düzce Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1), 56-76.

Makale Geliş Tarihi: 29.01.2024 Makale Kabul Tarihi: 22.03.2024

Giriş

Muhasebe, bir kuruluşun varlıklarında ve kaynaklarında değişikliklere neden olan parasal nitelikteki olayları toplayan, kaydeden, sınıflandıran, özetleyen, analiz eden ve yorumlanır hale getiren bir bilgi sistemidir (Sevilengül, 2007). Devlet muhasebesi ise, genel olarak devlete ait mali nitelikteki bilgiyi kayıt, sınıflandırma, analiz ve yorumlama, özel olarak ise devlet malı ve fonlarının alım, satım, transfer ve tahsisini içeren bütün işlemlerin yansıtılması sürecidir (Çetinkaya ve Yıldırım, 2006: 19). Devlet muhasebesi, hükümetlerin maliye politikalarına ilişkin işlemlerini kaydeder, tutar ve raporlar. Bu yönüyle devlet muhasebesi, finansal hesap verebilirliği sağlar ve şeffaflığın da temel unsurudur. Gelişmiş bir muhasebe ve raporlama sistemi hükümetler tarafından uygulanan maliye politikalarının mevcut ve gelecekteki etkilerini görmek adına en güvenilir başvuru kaynağıdır. Bu açıdan devlet muhasebesi yatırımcılara, akademisyenlere, vatandaşlara, politika yapıcılara ve diğer ilgili kişi ve kuruluşlara doğru ve tutarlı bilgileri zamanında sağlamalıdır. Devletler üstlenmiş oldukları görev ve sorumlulukları yerine getirirken, kâr amacı gütmeyen sınırlı olan kaynakları etkili ve ekonomik kullanmak istemektedirler. Zamanla devletin bütçe aracılığıyla ekonomiye müdahale etmesi, kamu hizmetlerinin maliyeti ile bunların sunulma başarısının karşılaştırılması, ilgili hizmetlerin etkinliğinin ölçülmesi ve devletin yürüttüğü faaliyetlerin denetlenmesi ihtiyacını doğurmuştur. Hizmetlerin maliyetinin hesaplanması, doğru veriler sağlayabilen bir muhasebe sistemi gerektirir. Bu nedenle bütçenin beklenen hedeflere başarılı bir şekilde ulaşması ancak iyi bir muhasebe sisteminin kurulmasıyla mümkün olabilir. Bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin verilerin muhasebe sistemi aracılığıyla raporlanması, bütçenin karar verici kurumlara rehberlik etmesine olanak tanır. Devletler kamu idarelerinin tüm finansal işlemleri için ortak muhasebe ve raporlama standartları belirlemiştir. Böylece tüm kamu kurumlarında muhasebe birliği sağlanmakta ve pekiştirilmiş raporlar hazırlanabilmekte ve ülkenin mali durumu tam olarak görülebilmektedir. Devlet Muhasebesi akademisyenler tarafından detaylı biçimde incelenmiş bir konu olup Dünyada “Devlet Muhasebesi” konusunda yapılmış birçok çalışma bulunmaktadır. Bu bağlamda yapılan bu araştırmanın amacı, “Devlet Muhasebesi” konusunda yapılmış akademik makalelerin bibliyometrik analiz yöntemleri kullanılarak analiz edilmesi ve elde edilen bulgularla ilgili alana katkı sağlanmasını gerçekleştirmektir.

Bibliyometrik analiz tekniklerinden yararlanılarak hazırlanan bu çalışma, Web of Science (WoS) veri platformundaki yayınları içermektedir. Web of Science veri platformuna ilişkin alıntı ölçümleri abonelik türüne göre değişiklik gösterebilir. Bibliyometrik yaklaşımda özellikle akademik alanda yapılan araştırmaların belirli özellikleri analiz edilmektedir. Dolayısıyla bilimsel alana ilişkin çeşitli sonuçlar elde edilmektedir. Çalışma kapsamında, 2002-2022 yılları arasında devlet muhasebesine ilişkin 8.755 çalışma incelenmiştir. Çalışmalar öncelikle Web of Science üzerinden taranmıştır. Akabinde bibliyometrik haritalama için kullanılan VOSviewer paket programı ile 8.755 çalışmanın özellikleri detaylı bir şekilde raporlanmıştır.

1. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Devlet Muhasebesinin Tanımı

Muhasebe; ekonomik faaliyet gösteren tüm kuruluşların mali işlem ve olaylarını kaydeden, sınıflandıran, özetleyen, raporlayan ve bunları para birimi cinsinden ifade eden, sonuçları yorumlayıp analiz eden bilim dalıdır (Sevilengül, 2005). Bu tanımdan yola çıkacak olursak Devlet Muhasebesi; devletin yürüttüğü faaliyetlerle ilgili mali işlem bilgilerini toplayan, kaydeden, sınıflandıran, analiz eden, yorumlayan ve bunu ilgililere rapor şeklinde sunan bir bilgi sistemi olarak tanımlanabilir. Bilindiği üzere devlet, temel kamu hizmetlerini vatandaşlardan topladığı

vergilerle finanse etmektedir. Devlet muhasebesi aynı zamanda Devletin ve onun adına yetki kullanan kamu görevlilerinin, temel kamu hizmetlerinin finansmanında topluma karşı hesap verebilir ve şeffaf olma yükümlülüklerini yerine getirmeleri için de önemli bir temel oluşturmaktadır. Devlet muhasebesi, aynı zamanda kamu yönetiminde kaynakların etkili ve verimli kullanılıp kullanılmadığını sorgulayan, şeffaflığın ve hesap verebilirliğin garantisi olan etkili iç ve dış denetimin de temel kaynağıdır (Chan, 2003).

Devlet muhasebesi, bir ülkenin gelir ve giderlerini, varlıklarını ve yükümlülüklerini kayıt altına alan ve bu değerlerde belirli bir zaman dilimi içerisinde meydana gelen değişiklikleri izleyen bir muhasebe sistemidir. Devlet, kamu ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kamusal mal ve hizmetlerin üretimi için harcama yapar ve bu giderleri karşılamak için vergi ve benzeri uygulamalar yoluyla gelir toplar. Dolayısıyla devletin sosyal, kültürel ve ekonomik yaşamın bir katılımcısı olması nedeniyle tıpkı ticari işletmeler gibi ekonomi üzerindeki ağırlığının sistematik olarak belirlenmesi önemlidir. Bu bağlamda devlet muhasebesinin sorumluluğu, ülkenin ekonomik hayata etkisini kayıt altına almak, sonuçları raporlamak ve bilgi kullanıcılarının ihtiyaç duyduğu doğru, güvenilir ve kaliteli finansal bilgileri sağlamaktır. Bu nedenle, devlet muhasebe sistemlerinin bilgi ihtiyacını karşılayacak şekilde oluşturulması gerekmektedir (Yanık, 2002).

1.2. Devlet Muhasebesinin Amacı, Kapsamı ve Önemi

Devlet muhasebesinin temel amacı, bir mali yıl boyunca kamu kurumlarının mali, gelir ve giderlerinin yönetimini ve kontrolünü kolaylaştırmaktır. Bunu başarmak için devlet muhasebesi, mali yıl boyunca gelir ve giderlerdeki değişiklikleri tespit edip kaydeder ve sonuçları içeren bir rapor hazırlar. Diğer bir ifadeyle devlet muhasebesinin amacı, genel yönetim kapsamına giren merkezi yönetim, yerel yönetim ve sosyal güvenlik kurumları arasında ortak muhasebe ve raporlama standartlarını oluşturmak ve ülke genelindeki tüm idari birimler arasında karşılaştırma ve konsolidasyona uygun mali raporların hazırlanmasını sağlamaktır. Bir başka ifadeyle, devlet varlık ve kaynaklarının verimliliğini en üst düzeye çıkarmak ve bunları dönem sonunda ilgili taraflara en etkin şekilde rapor etmektir.

Bir mali yönetim aracı olarak devlet muhasebesinin başka bir amacı da, devletin sunduğu hizmetlere ilişkin giderleri ortaya koymak, etkinlik, verimlilik ve verimlilik çalışmalarına temel oluşturmaktır. Sonuçta devletin yaptığı eylemlerin mantıklı olup olmadığının tespiti amaçlanmaktadır. Bu bağlamda devlet muhasebesi, kamu kurumlarının hedeflerine ulaşım ulaşılmadığını belirlemeye yönelik denetimlerin uygulanması için sayısal veriler sunmaktadır (Akdeniz, 1952). Devlet muhasebesi, ülkelerin muhasebe kayıtlarının doğru ve güvenilir bir biçimde elde edilmesini mümkün kılarak, ülke ekonomilerinin içinde buldukları krizleri veya olumlu durumları daha net olarak görmelerine olanak sağlar, ülkelerin mali yapıları hakkında doğru ve güvenilir kararlar alınmasına yardımcı olur (Akçakanat, 2010: 183).

Devlet muhasebesi, genel hükümet içindeki kamu yönetiminin hesap ve kayıtlarına şeffaflık, hesap verebilirlik ve tekdüzelik sağlamaktadır. Mali tabloların, genel kabul görmüş muhasebe ilkelerine göre zamanında ve doğru olarak sunulmasını sağlamak amacıyla tüm mali işlem ve faaliyetleri temel muhasebe kavramları çerçevesinde, önceden belirlenmiş standartlar doğrultusunda ve gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir şekilde kayıt altına almak ve diğer ilgili kişilerin yönetim ve bilgi ihtiyaçlarının karşılayacak biçimde raporlamaktır. Bu bakımdan devlet muhasebesi karar alma, kontrol, şeffaflık ve hesap verebilirlik süreçlerinin etkin bir şekilde işlenmesini mümkün kılmaktadır (Pina ve Torres, 2002). Devlet muhasebe yöntemlerinde milli

gelir, büyüme hızı ve gayri safi milli hâsıla ile ölçülemez; ancak söz konusu veriler ülke ekonomisinin tamamını kapsayan ölçüm için önemli girdiler ve altyapı oluşturmaktadır. Bunun sebebi ise devlet hesaplarının milli hesapların önemli bir kısmını oluşturmasıdır. Bir ülkenin ulusal ekonomik parametrelerinin doğru ve güvenilir şekilde hesaplanması, o ülke için mali işlemleri belgeleyen ve raporlayan sağlam bir defter tutma sistemine bağlıdır. Bu nedenle sağlıklı bir muhasebe sistemine sahip olmak şarttır. Kamu hizmetlerinin sunumunda devlete ait mallar ve her türlü kaynak çok önemlidir. Vatandaşlardan vergiler nasıl toplanıyor? Bu vergilerin (gelirlerin) harcamaları kamu işleriyle tutarlı mıdır? Bu hesapların tespiti ve kontrolü, devletin açık hesap bulundurması ve devletin bu hesabı talep edip araması durumunda mümkündür. Devlet muhasebesi, konusunu bu fikirden almaktadır. Devlet muhasebesinin konusuna paralel olarak amacı da bu felsefeden doğmaktadır. Dolayısıyla devlet muhasebesinin amacı; ülkenin gelir ve giderlerini sınıflandırıp belirlemek, bütçeye paralel olarak kontrolünü sağlamaktır (Sürmen, 1996).

2. LİTERATÜR ARAŞTIRMASI

Bibliyometrik analizin en çok kullanıldığı alanlardan biri Muhasebe bilimidir. Sadece Türkiye’de 2000’li yıllardan itibaren muhasebe alanına ilişkin çok sayıda bibliyometrik çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalardan devlet muhasebesi ile ilgili olanlar aşağıda belirtilmiştir:

Kıymık (2022) çalışmasında, Google Scholar ve Dergipark veri tabanlarında yapılan tarama neticesinde Türkiye’de devlet muhasebesi konusunda yayınlanmış 64 farklı makaleye ulaşmıştır. Makalelere ilişkin yapmış olduğu analizlerde devlet muhasebesi alanında yapılmış ve yukarıdaki veri tabanlarına kayıtlı ilk makale çalışmasının 1999 yılında yapıldığı, bu alanda yapılmış olan çalışmaların 2012 yılından sonra artmaya başladığı ve son 10 yılda 46 çalışma yapıldığı hususlarını tespit etmiştir. Ayrıca devlet muhasebesi alanında bibliyometrik analiz yöntemi ile yapılmış ilk çalışma olduğu görülen bu çalışmanın, alan yazına katkı sağlayacağı ve yine bu alanla ilgili yapılmış lisansüstü tezleri konu edilen başka bir çalışma yapılmasının da faydalı olacağı da belirtilmiştir.

Salato vd. (2023) çalışmalarında, bibliyometrik analiz yöntemini kullanarak, 2022 yılına kadar gelişmekte olan ekonomilerde kamu sektöründe tahakkuk muhasebesi ile ilgili literatürü ele almışlar; 61 makale, Scopus ve Web of Science (WoS) olmak üzere iki veri tabanı kullanılarak toplanmıştır. Çalışmanın ana sonuçları, son 5 yılda konuya olan ilginin arttığına işaret etmiştir. Yeni muhasebe sistemlerinin uygulanmasının maliyetleri ve profesyoneller tarafından teknik eğitim eksikliği, reformun başarısı için belirleyici faktörler olarak bulunmuştur. Çalışmanın ortaya çıkan bir başka bulgusu da hükümetlerin ve kurumların tahakkuk esaslı muhasebeye başarılı bir şekilde geçmelerine yardımcı olmak için daha fazla araştırmaya ihtiyaç olduğudur.

Kuyumcu ve Bayri (2024) çalışmalarında, Türkiye’de devlet muhasebesi alanında 2000-2022 yılları arasında yayınlanan makalelerin bibliyometrik analizini gerçekleştirmişlerdir. Araştırmada hedef zaman aralığı olarak 2000-2022 yılları arası seçilmiştir. Google Scholar, Dergipark, TR Dizin, EKUAL Keşif ve Web of Science (WoS) veri tabanları üzerinden ulaşılan 92 makalenin 10 kategoride bibliyometrik yöntemle göre analizinden elde edilen sonuçlar yorumlanmıştır. Çalışma sonucunda, devlet muhasebesi alanında yayınlanan makalelerin 2008 yılından sonra artış gösterdiği dikkat çekmiştir.

Devlet muhasebesi ve bibliyometrik analiz hakkında yapılan literatür araştırması sonucunda konu ile ilgili çalışmaların oldukça kısıtlı olduğu dikkatlerden kaçmamıştır. Son yıllarda muhasebe

alanında bibliyometrik analize ilişkin çok sayıda çalışma yapılmışken, devlet muhasebesi konusundaki bibliyometrik analiz çalışmalarının oldukça kısıtlı olması, bu çalışmanın yapılmasındaki en önemli motivasyon kaynağı olmuştur.

3. ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Bu çalışmada, 2002-2022 yıllarını kapsayacak şekilde "Web of Science (WOS)" veri tabanında yayımlanan "Devlet Muhasebesi" konulu makalelerin gelişim ve eğilimlerinin incelenmesi amacıyla bibliyometrik analiz ve görsel haritalandırma yöntemi birlikte kullanılmıştır.

3.1. Bibliyometrik Analiz

Bibliyometri, Latince ve eski Yunanca kitap anlamına gelen "biblio" ve ölçüm bilimi anlamına gelen "metrics" köklerinden türetilmiştir (Sengupta, 1992). İlk kez 1922 yılında E. Wyndham Hulme tarafından "istatistiksel bibliyografya" olarak kullanılmış, daha sonra kütüphane yönetimi ve hizmetlerine uygulanan niceliksel yöntemleri içeren "Librametry", bibliyometri olarak (Pritchard, 1969) kullanılmıştır. Bibliyometri, matematiksel ve istatistiksel yöntem ve tekniklerin kitaplar ve diğer iletişim ortamlarına uygulanması şeklinde ifade edilmiştir (Pritchard, 1969: 348). Bibliyometrik analiz ise yayınların; yazar sayısı, konu, yayınlandığı dergi, yayın bilgisi gibi belirli özelliklerinin niceliksel olarak analiz edilmesi (Al ve Tonta, 2004; Yalçın, 2010; Ulu ve Akdağ, 2015) olarak tanımlanmıştır. Bibliyometrik analizin temel amacı, belirli bir bilimsel alandaki literatürü veya literatürün bir kısmını tanımak, değerlendirmek ve anlamaktır. Bibliyometrik analiz, herhangi bir çalışma alanı veya disiplinin entelektüel yapısını, gelişimini, yazar-konular-çalışmalar arasındaki ilişkileri haritalamak amacıyla kullanılan bir yöntem olup, amaçları ve öğeleri (makale, yazar, dergi, anahtar kelime) farklı gruplara ayırarak, araştırma alanının yapısını analiz etmeyi amaçlamaktadır (Öztürk ve Gürler, 2022: 2).

3.2. WoSviewer: Görsel Haritalama Yöntemi

Bilimsel çizim analizi için çeşitli yazılım ve uygulamalar mevcuttur. Bunun dışında genel yazılım ve uygulamaların da bilimsel haritacılık amacıyla kullanıldığı bilinmektedir. Örneğin; Pazeck, UCINET, Bibexcel, Science of Science Tool gibi yazılımlar yardımıyla bilimsel çizim örnekleri oluşturulabilmektedir (Van ve Waltman, 2010).

Bibliyometrik çalışmalarda kullanılan görsel haritalar, bibliyografik verilerin sayısallaştırılmasıyla oluşturulmakta ve böylelikle bibliyometrik diyagramlar çalışma alanındaki ilişkilerin kolaylıkla görülmesini sağlamaktadır. Araştırmacıya, verilere bir bütün olarak genel bir bakış açısı sunarak konunun farklı perspektiflerden incelenmesini sağlar. Bu nedenle, literatürü geniş olan konularda bibliyometrik çalışmaların yapılması daha uygundur. Bibliyometrik araştırmalar sayesinde, yöntemin kendisinden ziyade araştırma konusuna ait soruları ve ilgili terimleri değerlendirmek mümkündür. Bibliyometrik araştırmalarda genellikle yazarlar, dergiler, makaleler, anahtar kelimeler, belgeler gibi teknik konular incelenmektedir (Özköse ve Gencer, 2017). Bibliyometrik bir çalışmada, görsel haritalama verilerine ulaşabilmek için yararlanılacak bibliyometrik veri platformunda yayının adı, yazarı, yayın yılı gibi bazı temel bilgileri sorgulayarak araştırmaya başlamak gerekmektedir. Web Of Science (WoS) uygulaması, Thomson Reuters ve Elsevier tarafından desteklenen, dünya çapında tanınan yüksek kaliteli bilimsel araştırmaları içeren bir araştırma platformudur.

VOSviewer programı, Ludo WALTMAN ve Nees Jan Van ECK'ce tasarlanan WoS programındaki bilimsel verilerin, görsel haritalar olarak kullanılmasına olanak sağlayan bir programdır. VOSviewer programı, elde ettiği veriler arasında ilişkiler kurmayı başarmakta ve kurulan bu ilişkiyi görsel olarak araştırmacıya sunmaktadır. Geliştiricisi Nees Jan Van ECK, "Bilimin bibliyometrik haritalamasında metodolojik ilerlemeler" başlıklı doktora tezinde, kümeleme esasına göre çalıştığı için PAJEK gibi diğer benzer programlardan daha iyi sonuçlar verdiğini iddia etmiştir (Özköse ve Gencer, 2017).

Java tabanlı VOSviewer programı çok yönlüdür ve bibliyometrik araştırmalarda görsel haritalama için kullanılmaktadır. Program, belirli algoritmalar kullanıp metin madenciliği yaparak geniş ve kapsamlı görsel haritalar oluşturabilmektedir. Haritalar genellikle alıntı ağlarına dayalı metin balonlarından oluşmakta ve ayrıca ısı haritası görsellerine benzeyen haritalar da oluşturabilmektedir (Glanzel, 2003).

VOSviewer bağlantılarında ağı oluşturan unsurlar mevcut olup bunlar bir harita oluştururlar. Bu ağ haritasında ögeler önem sırasına göre gruplandırılmıştır. Bir öge yalnızca bir kümeye ait olabilir. Daha yüksek ağırlığa sahip elemanlar, daha düşük ağırlığa sahip elemanlara göre daha önemli kabul edilir. Belirli bir nesnenin ağırlığı arttıkça görünürlüğe bağlı olarak haritadaki etiket boyutu da artacaktır (Arruda vd., 2022). VOSviewer'da üç görselleştirme mümkündür. Bunlar; ağ görselleştirmesi, yoğunluk görselleştirmesi ve katman görselleştirmesidir. VOSviewer'dan elde edilen ağ görselleştirmelerindeki etiketler, ortak yazarlar, yazarlar, kuruluşlar, ülkeler, anahtar kelimeler vb. buna göre oluşturulmuştur. Etiketler daire veya kutu şeklinde olabilir ve etiketlerin rengi birbirleriyle güçlü ilişkilere sahip olan grupları belirtir (Wong, 2018).

4. ARAŞTIRMANIN SINIRLARI

Bu çalışma, WoS veri tabanını tarayarak devlet muhasebesi verilerini elde etmekte ve analiz etmektedir. Dolayısıyla bu çalışma için önemli sayılabilecek kısıt yalnızca tek veri platformunda yayınlanan ve yayın türü makale olan yayınların analize dâhil edilmesidir. Ayrıca bu çalışma, makalenin 20 yıllık gelişim sürecini ortaya koymak amacıyla 2002-2022 yılları ile sınırlandırılmıştır.

5. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI

Günümüzde bilimin her alanında birbirinden farklı bilimsel araştırmalar yapılmakta ve yapılan bu çalışmalar birçok değişken veri barındırmaktadır. Bu verilerin araştırmacılar tarafından detaylı şekilde analiz edilerek anlamlandırılması için bibliyometrik analiz tekniği sıkça kullanılmaktadır. Bu çalışmada, araştırmalarda en çok kullanılan veri tabanlarından biri olan WOS veri tabanında "Devlet Muhasebesi" konu başlığıyla yazılan makalelerin 2002-2022 yılları içerisindeki evrimi ve eğilimi nitel bir araştırma yöntemi olan "Bibliyometrik Analiz Yöntemi" ile incelenmek üzere taratılmıştır. Çalışmada, devlet muhasebesi konusunda WoS veri tabanı üzerinden alınan verilerin analizi yapılarak, VOSviewer (Sürüm:1.6.20) programı vasıtasıyla bibliyometrik haritalar elde edilmiştir. Bu kapsamda, 08 Mayıs 2023 tarihinde WoS veri tabanında "Government Accounting" kelimesi aratılarak erişime açık olan makaleler üzerinden 2002-2022 yıllarına ait veriler kaydedilmiştir. WoS veri tabanında konu ile ilgili 8.755 tane açık erişimde makaleye ulaşılmıştır. Analiz sonrasında 3 ana başlık altında 8.755 makale görsel haritalama yaklaşımıyla

incelenmiştir. Bu ana başlıklar; “alıntı”, “bir arada bulunma” ve “ortak atıf”tır. Analizde yer alan bu üç ana başlık alt başlıklarıyla birlikte incelenmektedir:

- 1) Atıf analizi; belge, dergi, ülke ve yazar başlıkları,
- 2) Sıralama (tekrarlama sıklığı) analizi; yazarın kullandığı anahtar kelimeler başlığında,
- 3) Ortak alıntı analizi; atıf yapılan referanslar ve atıf yapılan yazarlar başlıklarında incelenmiştir.

Analizler ve sonucunda ele geçen bulgulara aşağıdaki bölümlerde yer verilmiştir.

6. BULGULAR

6.1. Web of Science Veri Tabanı Analiz Bulguları

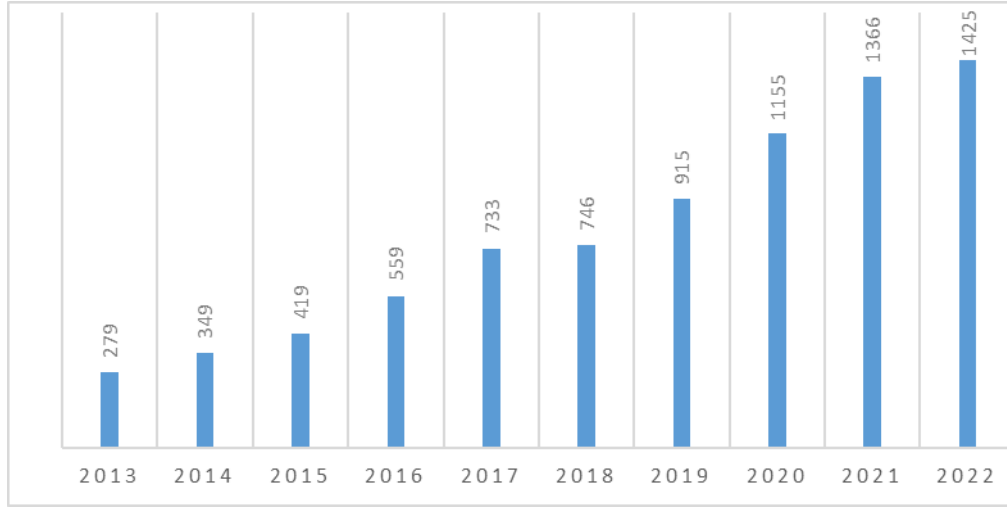
“Web of Science” veri tabanında 08 Mayıs 2023 tarihinde “Government Accounting” anahtar kelimesi ile yapılan arama kayıtlarına göre 8.755 kayıtlı makale bulunmuştur.

6.1.1. Devlet muhasebesi konulu yayınların yayın yıllarına göre analizi

“Devlet Muhasebesi” alanında yapılan yayınların rakamsal olarak yıllara göre dağılımı Tablo 1’de ve son 10 yılı da Şekil 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Yayınların Yıllara Göre Dağılımı

Makalelerin Yılları	Makale	Yüzdesi
2022	1.425	16,276
2021	1.366	15,603
2020	1.155	13,192
2019	915	10,451
2018	746	8,521
2017	733	8,372
2016	559	6,385
2015	419	4,786
2014	349	3,986
2013	279	3,187
2012	210	2,399
2011	186	2,125
2010	140	1,599
2009	110	1,256
2008	69	0,788
2007	27	0,308
2006	22	0,251
2005	17	0,194
2004	8	0,148
2003	13	0,091
2002	7	0,080
Toplam	8.755	100

Şekil 1. 2013-2022 Yılları Arasındaki Devlet Muhasebesi Çalışmalarının Sütun Grafikle Gösterimi

Tablo 1’de ve Şekil 1’de görüldüğü gibi “Devlet Muhasebesi” alanında yazılan makaleler incelendiğinde, yapılan çalışmaların her yıl artarak devam ettiğini, son dört yılda yapılan çalışmaların toplamının 2002 ve 2018 yılları arasındaki çalışmalar toplamından fazla olduğunu ve devlet muhasebesi alanında yayınlanan araştırmaların yarıdan fazlasının son dört yıl içerisinde gerçekleştiğini söylemek mümkündür. Bu sonuçtan hareketle, devlet muhasebesi alanına olan ilginin artış göstereceği çıkarımında bulunulabilir.

6.1.2. Devlet muhasebesi makalelerinin konu kategorilerine göre analizi

Konu kategorilerine yönelik analizler, konu hakkında yapılan çalışmalardan ziyade dergilerde yayınlanan konuların kategorize edilmesini kapsamaktadır (Çil Koçyiğit vd., 2023: 248). Devlet muhasebesi alanındaki çalışmaların konu kategorilerine göre dağılımı Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Makalelerin Konu Gruplarına Göre Dağılımı

Konu Grupları	Makale Sayısı	Yüzdesi
Economics	1.181	13,489
Management	830	9,480
Political Science	479	5,471
Sustainability Science	355	4,055
Forestry	345	3,941
Astronomy and Astrophysics	259	2,958
Marine Biology	172	1,965
Zoology and Animal Ecology	156	1,782
Meteorology and Atmospheric Sciences	149	1,702
Healthcare Policy	132	1,508

Not: Tabloda yayın sayısına göre ilk 10 kategoriye yer verilmiştir.

Tablo 2’de de görüldüğü gibi makalelerin 1.181’i Ekonomi alanında olup en fazla bu kategori içinde yayınlanmıştır. Bunu ikinci sırada ise Yönetim (830 makale) ve Politik Bilimler (479 makale) takip etmiştir.

6.1.3. Devlet muhasebesi makalelerinin ülkelere göre analizi

“Devlet Muhasebesi” konusunda yayın sayısı açısından en çok katkı sağlayan ülkelerin dağılımı Tablo 3’de verilmiştir. Bu tabloda yayın sayısı en fazla olan ilk 10 ülkeye yer verilmiştir.

Tablo 3. Makalelerin Yapıldığı Ülkelere Göre Analizi

Ülke	Yayın Sayıları	Yüzde
ABD	2.111	24,112
İspanya	1.899	21,690
İngiltere	1.560	17,818
Avustralya	875	9,421
Çin	448	5,234
Almanya	319	4,070
Fransa	312	3,990
Hollanda	291	3,608
İtalya	290	3,597
Kanada	290	3,597

Tablo 3’de de görüldüğü gibi WoS’da çalışmaların yapıldığı ülkelere göre bakıldığında 2.111 makale ile ABD ilk sırada yer almaktadır. ABD’yi 1.899 makale ile İspanya, 1.560 makale ile İngiltere takip etmiştir. 47. Sırada yer alan Türkiye’de ise, 2022-2022 yılları arasında 63 adet makale yayınlanmış ve bu çalışmaların 58 tanesi WoS’da yer almıştır.

6.1.4. Devlet muhasebesi makalelerinin dillere göre analizi

“Devlet Muhasebesi” konusunda yayınlanan makalelerin yazıldıkları dillere göre dağılımı Tablo 4’de verilmiştir. Tabloda yayın dili en fazla olan ilk 10 dil yer almaktadır.

Tablo 4. Makalelerin Yazıldığı Dillere Göre Analizi

Diller	Yayın Sayıları	Yüzde
İngilizce	8.600	98,230
Portekizce	45	0,514
İspanyolca	39	0,445
Rusça	38	0,434
Çekce	6	0,069
Fransızca	6	0,069
Korece	5	0,057
Ukraynaca	4	0,046
Çince	2	0,023
Almanca	2	0,023

Tablo 4’de görüldüğü gibi WoS’da çalışmaların yazıldığı dillere bakıldığında “Devlet Muhasebesi” ile ilgili çalışmaların; 8.600 İngilizce, 45 Portekizce, 39 İspanyolca, 38 Rusça, 6 Çekce, 6 Fransızca, 5 Korece, 4 Ukraynaca, 2 Çince ve 2 Almanca dilleri olarak yazıldığı görülmektedir. Çok büyük oranda makaleler İngilizce dilinde yazılmıştır.

6.1.5. Devlet muhasebesi makalelerinin kaynak başlıklarına göre analizi

“Devlet Muhasebesi” konusunda yayınlanan makalelerin kaynak başlığı olarak geçtiği dergilerin dağılımı Tablo 5’de verilmiştir. Tabloda yayın sayısı en fazla olan ilk 10 kaynak başlığı (dergi) yer almaktadır.

Tablo 5. Makalelerin Yayınlandığı Dergilere Göre Analizi

Kaynak Başlıkları	Yayın Sayıları	Yüzde Oran%
Sustainability	303	34,61
Plos One	196	22,39
Monthly Notices of the Royal Astronomical Society	120	13,71
Accounting Auditing Accountability Journal	94	10,74
Scientific Reports	93	10,62
International Journal Of Environmental Research And	82	9,37
Astronomy Astrophysics	73	8,34
Astrophysical Journal	69	7,88
Revista De Contabilidad Spanish Account Review	56	6,40
Cogent Business Management	51	5,83

Tablo 5’de görüldüğü gibi WoS’da çalışmaların yayınlandığı dergilere bakıldığında “Devlet Muhasebesi” konusunda yayınlanan dergiler içerisinde en çok yayın yapılan dergi 303 makaleyle Sustainability olmuştur. Bu dergiyi ikinci sırada 196 yayınlı Plos One ve 120 yayınlı üçüncü sırada Monthly Notices of the Royal Astronomical Society takip etmiştir.

6.2. Görsel Haritalama Yöntemiyle Analiz Bulguları

Bu bölümde devlet muhasebesi üzerinde etkisi olan ülkeleri, kaynakları (dergileri) ve yazarları belirlemek için “bibliyometrik verilere dayalı haritalama yöntemleri” ve “alıntı”, “eş-dizimlilik” ve “ortak atıf” teknikleri kullanılmıştır. Ayrıca bibliyometrik haritalama yöntemi, devlet muhasebesi makalelerinin özetlerinde en sık kullanılan anahtar kelimeleri ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Bu amaçla “Devlet Muhasebesi” konusunda yayınlanmış makalelerin VOSviewer programı kullanılarak bibliyometrik analizi yapılmıştır. Belirtildiği üzere bu analizler 3 ana başlıkta yapılmaktadır. Çalışmada elde edilen sonuçların “Devlet Muhasebesi” konusunda gelecekte yapılacak araştırmalara yol gösterebileceği düşünülmektedir.

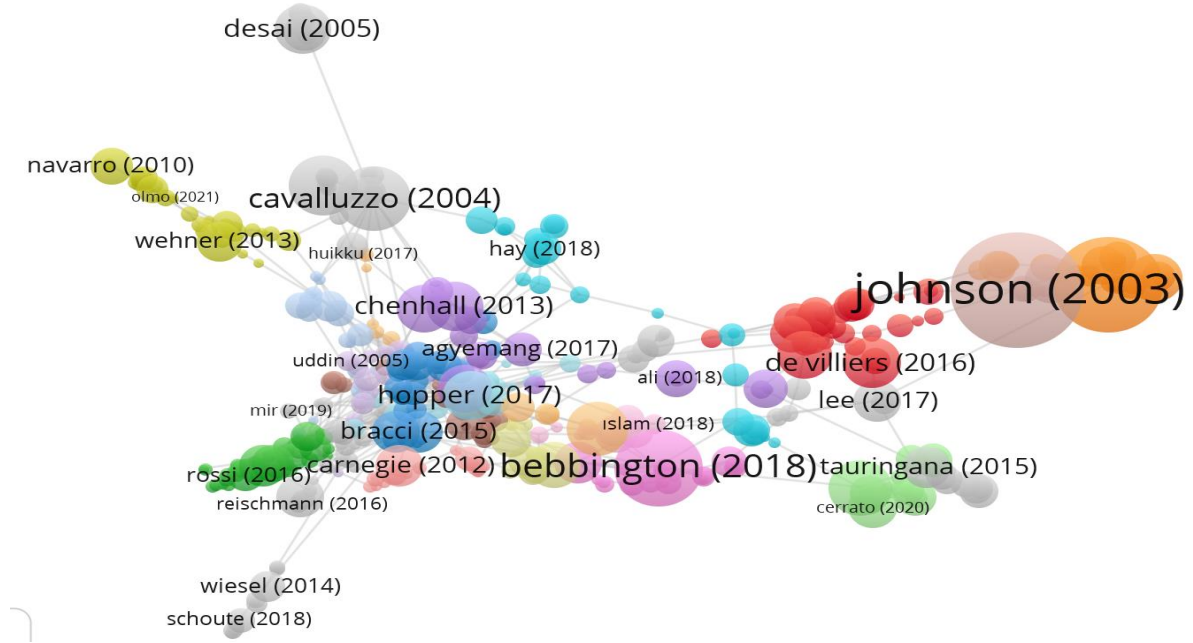
6.2.1. Alıntı analizine dair haritalama analizi

Bu analizde “Devlet Muhasebesi” konulu makalelerdeki alıntı haritalarından elde edilen bulgular aşağıdaki başlıklar altında incelenmiştir.

Belgelere göre alıntı analizi

Belgelere göre yapılan atıf analizi ile toplam 8.755 adet makalenin içinde en az 5 atıf almış olan 5.786 makale tespit edilmiştir. Tespit edilen 5.786 makale içinde ise bağlantı gücü en yüksek ilk 486 makalenin analizi yapılmış ve ağ ile yoğunluk haritaları elde edilmiştir. Şekil 2’de atıf alan makalelerin yazarlarının isimlerine göre 28 farklı renkte küme oluşturduğu görülmektedir. Mavi, sarı, kırmızı, yeşil, turuncu, gri ve mor kümeler kendi içerisinde atıf yapılan ağları simgelemektedir. Temel olarak mavi, sarı, kırmızı, yeşil, turuncu, gri ve mor kümeler kendi içlerinde bir ağ haritası oluştururken, en çok atıfın 2003, 2004 ve 2018 yıllarındaki makalelerin aldığı görülmektedir. En

çok atıf yapılan grupların kendi içinde beslendiği diğer gruplarla etkileşiminin az olduğu görülmektedir.

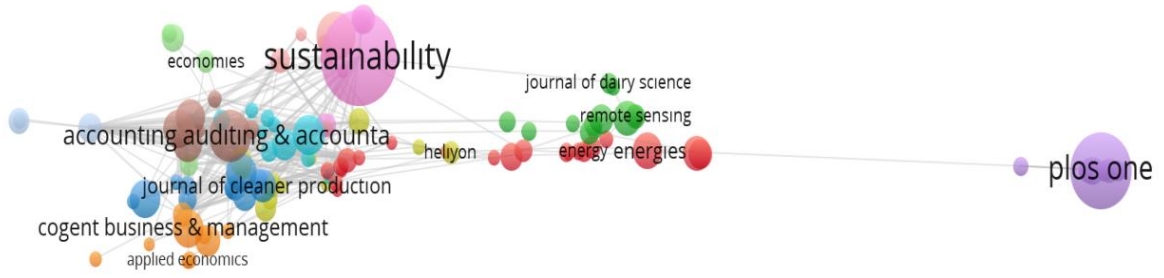

Şekil 2. Makalelerin Alıntı Ağ Haritası

Şekil 2’de yer alan aynı renklerin temsil ettiği daireler birlikte çalışma yapıldığını, daire çaplarının boyutları yayın sayısı güçlü olan yazarları, ağ çizgileri ise yazarların birbirleri ile olan ilişkilerini ifade etmektedir. En çok atıf yapılan makalelerin tespiti Devlet muhasebesi konusundaki temel çalışmaları ortaya çıkarmıştır. Şekil 2’de görüldüğü üzere atıf alan makale Johnson (2003)’dür. Bu makale 2003 yılında Journal Of Financial Economics dergisinde yayınlanmış ve toplamda 537 atıf almıştır.

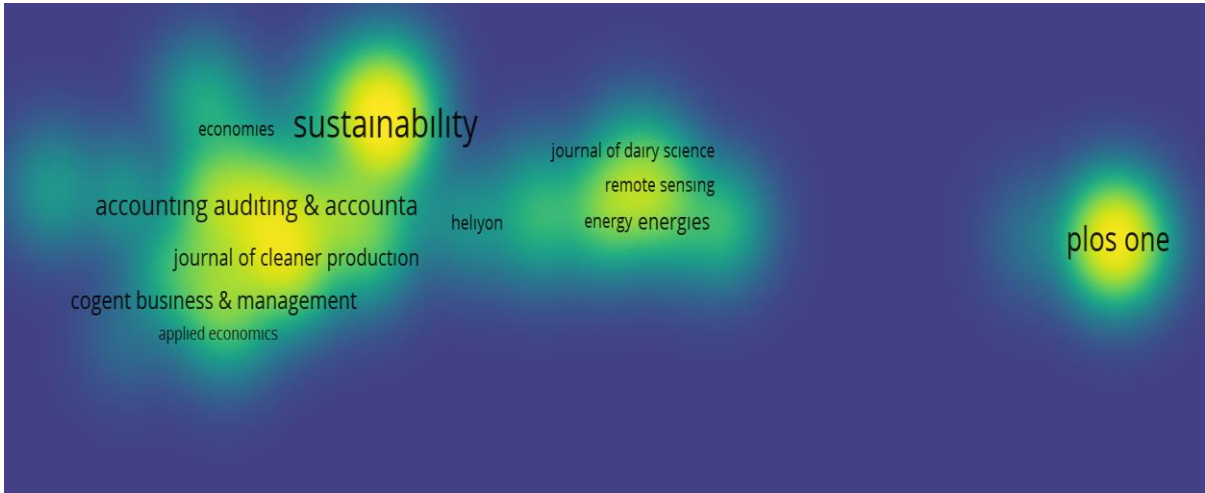
Dergilere göre atıf analizi

Kaynaklara göre analiz sonucu toplam 2.926 dergi arasında en az 7 kez atıf alan 215 dergi tespit edilmiş. 215 dergi arasında bağlantı gücü en yüksek ilk 125 dergi analiz edilerek ağ ve yoğunluk haritaları ortaya çıkarılmıştır.

Şekil 3. Devlet Muhasebesi ile İlgili Dergilerin Atıf Ağ Haritası

Şekil 3’de yer alan ağ haritasında renklerin tonları birbirlerine yakın olup, küme sıklığı birbirlerine yakın olarak konumlanmışlardır. Aynı rengi paylaşan daireler kaynakların ilişkisini, dairelerin boyutları kaynakların ne kadar atıf aldıklarını, daireler arasında bulunan ağ çizgileri ise atıf ilişkisi bulunan kaynakları ifade etmektedir. 12 kümeden oluşan ağ haritasında en çok etkileşimde bulunan dergiler aynı kümelerde yer alırken, 409 bağlantı içinde tüm kümelerin birbiriyle bağlantılı olması yapılan çalışmalarda tüm kaynakların literatüre katkı sağladığını göstermektedir.

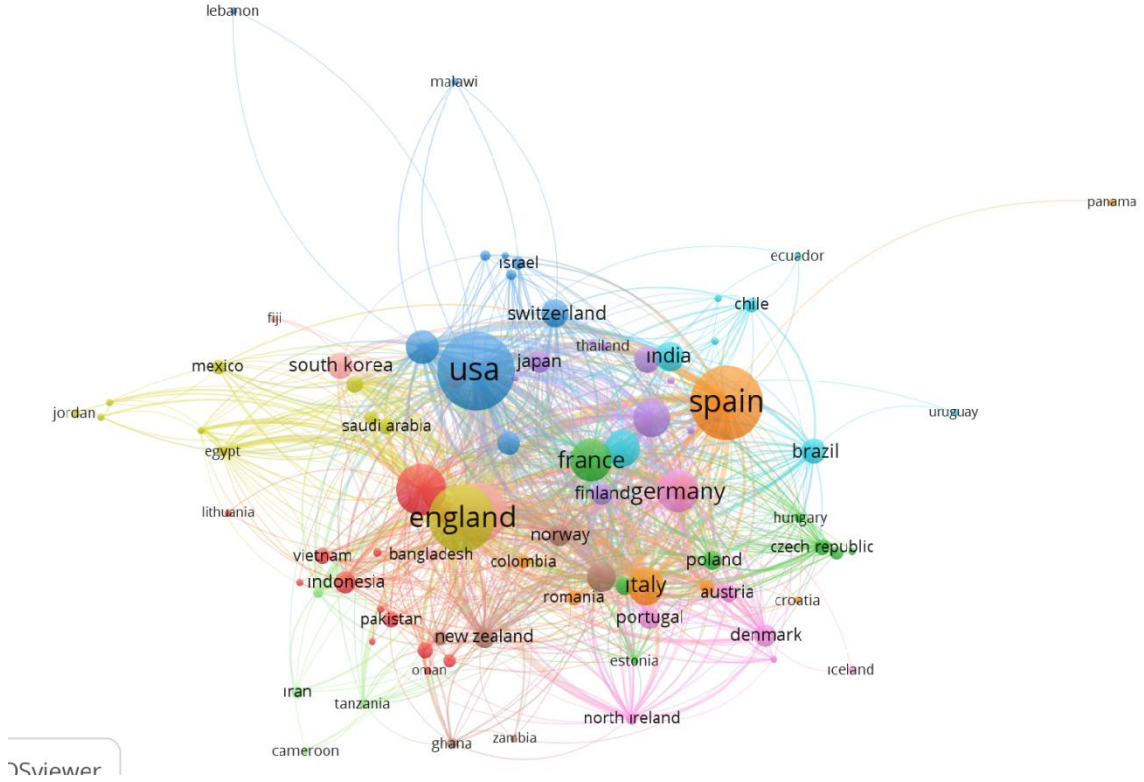

Şekil 4. Devlet Muhasebesi ile İlgili Dergilerin Atıf Yoğunluk Haritası

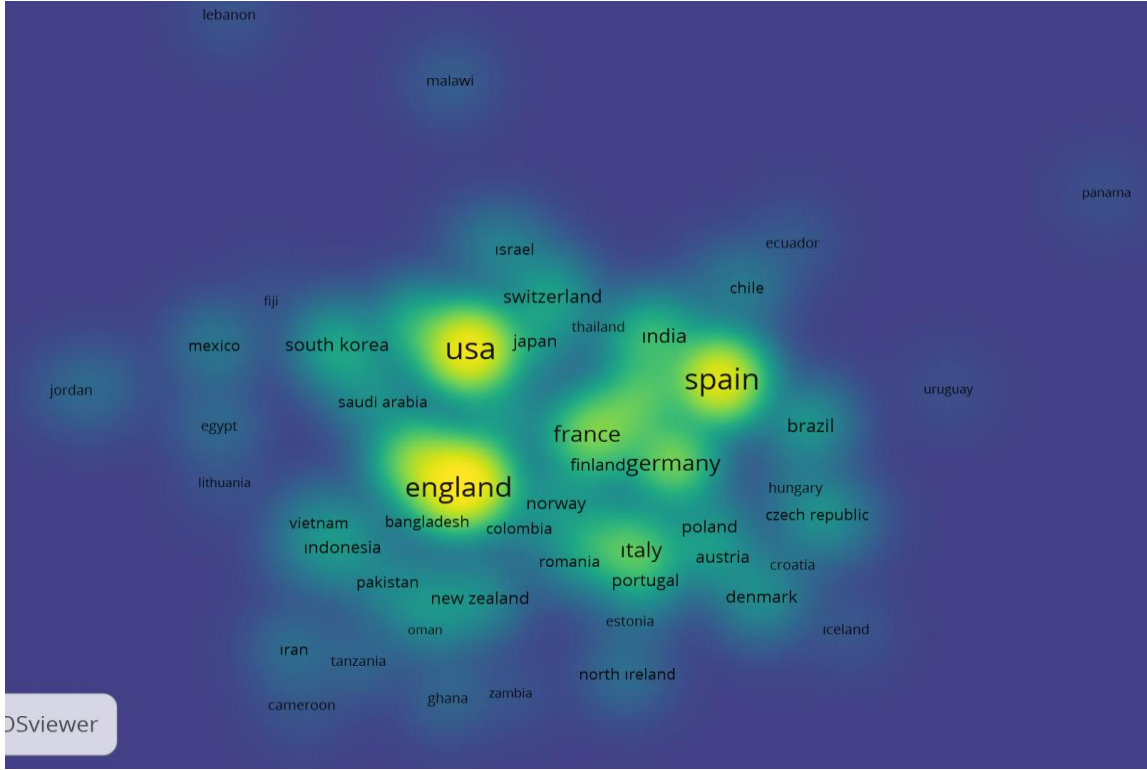
Şekil 4’te bulunan dergilerin alıntı analizi yoğunluk haritaları incelendiğinde; “Devlet Muhasebesi” konusunda yayınlanan dergiler içerisinde en çok yayın yapılan derginin 303 makaleyle Sustainability ve en çok alıntı yapılan derginin ise Accounting Auditing and Accountability Journal olduğu belirlenmiştir. Bu dergiyi ikinci sırada Critical Perspectives on Accounting, üçüncü sırada Financial Accountability and Management ve dördüncü sırada Accounting Organizations and Society takip etmiştir. Toplam bağlantı gücünün en yüksek olduğu dergi Accounting Auditing and Accountability Journal olmuştur. Söz konusu görsel haritalarda ağ kümelerinin ayrışmadan toplu olarak gösterilmesi, dergilerin içeriklerinin benzeştiğini ve yapılacak çalışmalarda konunun alaka düzeyinin birbirine yakın olan dergiler olduğunu göstermektedir. Açık renk ile ifade edilen dergilerin atıf konusunda diğer dergilere göre baskın oldukları söylenebilir.

Ülkelere göre atıf analizi

Ülkelere göre analiz ile toplam 173 ülke arasında en az 5 kez atıf alan ülke sayısı 108 olarak tespit edilmiştir. Bu 108 ülkeye göre VOSviewer programınca oluşturulan görsel haritalar aşağıdadır. Şekil 5'te ABD, İngiltere ve İspanya'da yapılan çalışmaların atıf sayıları diğer ülkelere göre fazlalık gösterdiği söylenebilir.

Şekil 5. Devlet Muhasebesi ile İlgili Ülkelerin Atıf Ağ Haritası

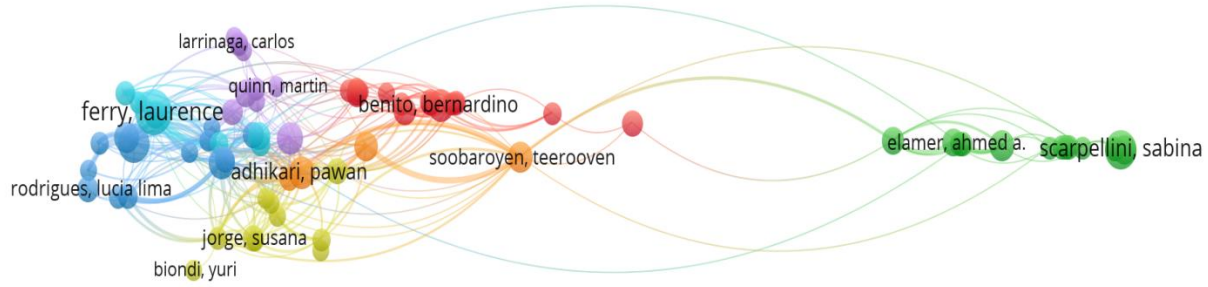

Şekil 6. Devlet Muhasebesi ile İlgili Ülkelerin Atıf Yoğunluk Haritası

Şekil 6, aynı renkte bulunan ülkelerin birlikte çalışmalarının bulunduğu, daire çapı büyük olan ülkelerin daha fazla yayın sayılarının olduğu ve ağ çizgilerinin ülkeler arasında birbirleriyle ilişkisi olduklarını göstermektedir. Buna göre yukarıda ülkelerin listelendiği iki farklı ağ ve yoğunluk haritaları incelendiğinde; “Devlet Muhasebesi” konusunda en çok atıf alan ülkenin 76925 atıf ile ABD olduğu görülmektedir. Devamında 55.211 atıf ile İngiltere gelmekte ve üçüncü sırada İspanya 52.694 atıf ile diğer ülkeleri takip etmektedir. İngiltere 55.211 atıf ile bağlantı gücü en fazla olan ülke olarak ortaya çıkmaktadır. Makale ve atıf sayısı bakımından en yüksek bağlantı gücüne sahip üç ülke ise sırasıyla; İngiltere 1.544 makalede 55.211 atıf, Avustralya 1.544 makalede 39.067 atıf ve ABD 2.099 makalede 76.925 atıf olarak tespit edilmiştir. Türkiye ise 58 makalede 1.263 adet atıf alarak 47’nci sırada yerini almıştır.

Yazarlara göre atıf analizi

Devlet muhasebesi alanında yazarların alıntı analizi yapıldığı bu bölümde konu hakkında makale yazar toplamda 36.360 yazar tespit edilmiştir. Bu yazarlar arasında en az 5 atıf yapılan 204 adet yazar bulunmuştur. Bu yazarlar arasında en fazla bağlantı gücüne sahip ilk 75 yazar analize dâhil edilmiştir. Bu kapsamda oluşan ağ ve yoğunluk haritaları Şekil 7 ve Şekil 8’de sunulmuştur.

Şekil 7. Devlet Muhasebesi ile İlgili Yazarların Atıf Ağ Haritası

Şekil 7'ye göre, aynı rengi paylaşan daireler yazarların arasındaki ilişkiyi, daire çapları yazarlara yapılan atıf sayılarını, ağ çizgileri ise aralarında atıf ilişkisi bulunan yazarları göstermektedir. En az 5 atıf yapılan 75 yazarın büyük çoğunluğu mavi, kırmızı, turuncu ve eflatun renkleri olan Laurence Ferry'nin bulunduğu birinci grupta yer almaktadır. Diğer grubun en çok sayıda atıf alan yazarı Scarpellini Sabina'nın temsil ettiği yeşil grup olarak gözükmektedir. İki grup arasındaki fark, Şekil 8 incelendiğinde ortaya çıkmaktadır. İlk grup olan Laurence Ferry'nin oluşturduğu grup, 2014 yılında yayınlanan çalışmaları kapsamakta, ikinci grup ise 2018 yılındaki çalışmalardan oluşmaktadır. Çalışmaların yılları, aksi ispatlanmadığı sürece güvenilirliklerine çok fazla etki etmese de araştırmacının gelişiminin seyri açısından önem arz etmektedir.

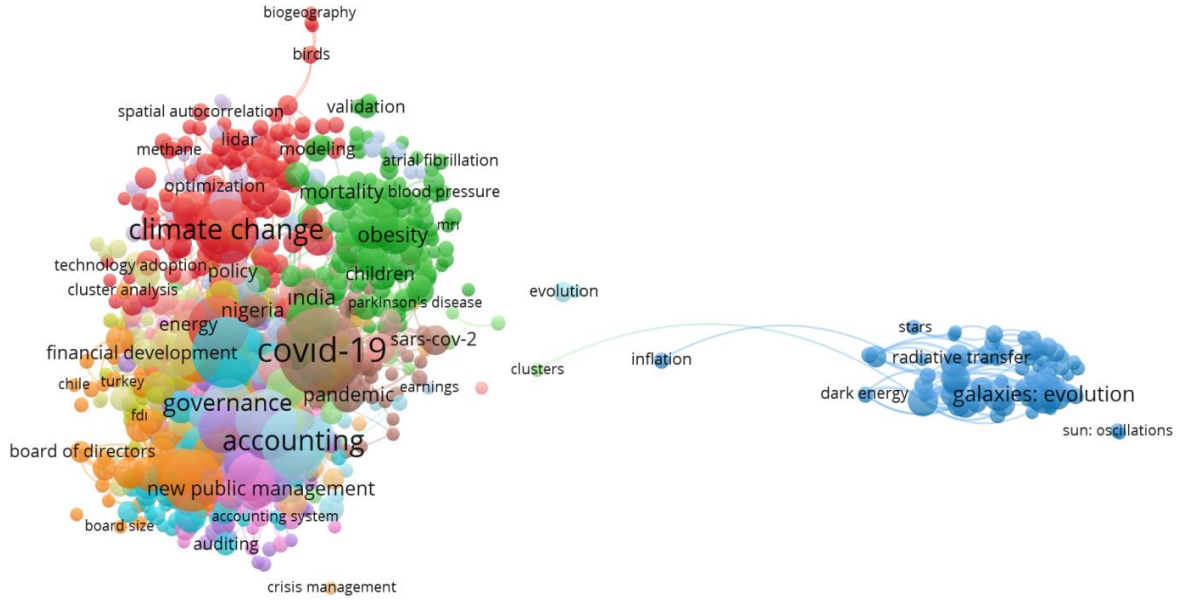
Şekil 8. Devlet Muhasebesi ile İlgili Yazarların Atıf Yoğunluk Haritası

Yazar atıflarına ait ağ ve yoğunluk haritaları incelendiğinde; “Devlet Muhasebesi” konusunda en fazla atıf yapılan yazarın 24 makalesine yapılan 604 atıfla Laurence Ferry'nin olduğu tespit edilmiştir.

6.2.2. Eşdizimlilik analizine dair haritalama analizi

Eşdizimlilik analizi, yazar anahtar kelimeler analizi olarak gerçekleştirilmiştir. Bu analiz, “Devlet Muhasebesi” konusuna ilişkin yayınlarda kullanılan kelimeler arasındaki iş birliğini, ağ

haritası üzerinden incelemeyi amaçlamaktadır. İnceleme sürecinde, en az 5 kez tekrarlanan kelimeler arasındaki bağlantılar ele alınmıştır.

Şekil 9. Birlikte Kullanılan Anahtar Kelimelerin Ağ Haritası

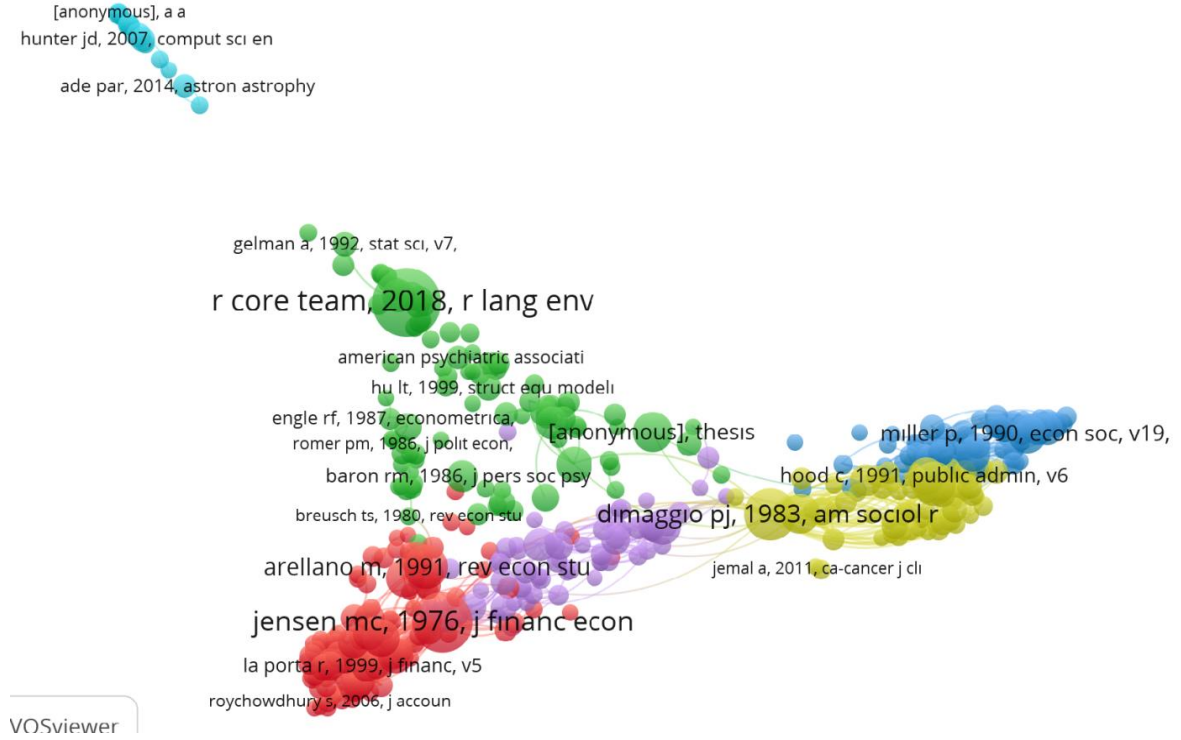
Devlet muhasebesi alanında en sık kullanılan kelimeler arasında Accountability, Accounting, ve Local Government öne çıkmaktadır. Ağ haritasına bakıldığında, en yoğun iş birliği yapılan kelimenin Accountability olduğu görülmektedir.

6.2.3. Ortak atıf analizine dayalı haritalama analizi (co-citation)

Tek bir kaynağın birbirinden bağımsız iki yayına atıf yapması durumu ortak atıf anlamına gelmektedir (Çil Koçyiğit vd., 2023). Haritalama yöntemlerinde sıklıkla kullanılan ortak atıf ile amaç, ele alınan konunun diğer özellikleri bakımından yayınların benzeşmesi ile ilgili araştırmacılara fikir vermektir. “Devlet Muhasebesi” konusundaki yayınlarda yapılan ortak atfın ağ haritasından çıkan sonuçları incelemek hedeflenmiştir.

Alıntılanan Referanslara Göre Analiz (Cited References)

Ortak atıf analiziyle birlikte toplamda 401.360 adet alıntılanan referans belirlenmiştir. İlk aşamada, bu referansların minimum alıntı sayısının 15 olarak belirlendiği bir harita oluşturulmuştur. Bu kriteri karşılayan 401.360 alıntılanan referansın 474 tanesinin eşik değeri karşıladığı belirlenmiştir.

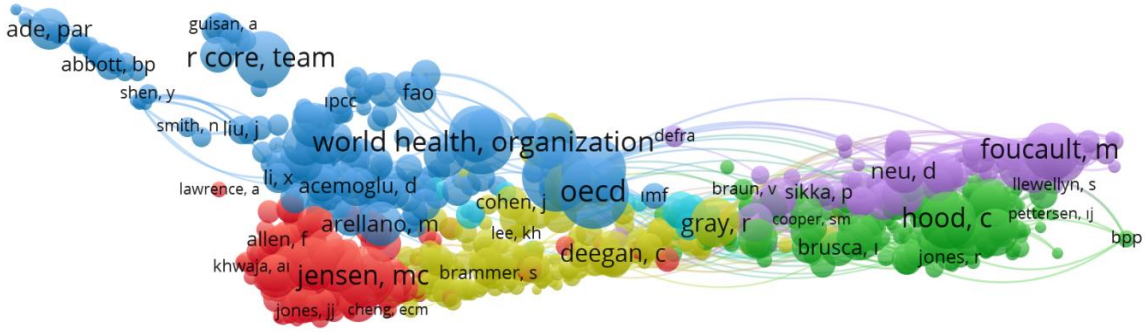

Şekil 10. Devlet Muhasebesi İle İlgili Ortak Atıfta Alıntılanan Referansların Ağ Haritası

Şekil 10'da "Devlet Muhasebesi" konusuna ilişkin yayınlarda ortak atıfta bulunan referansların ağ haritası görülmektedir. Buna göre aynı renkteki daireler birlikte çalışma yürütülen ortak atıfların olduğunu, daire büyüklükleri ortak atıfların sayılarının fazla olduğunu, daireler arasındaki çizgiler ise birbiriyle ilişkisi bulunan ortak atıfları göstermektedir. Bir çalışmanın bilinen bir çalışmayı başlangıç noktası olarak kabul ederek ilgili araştırmayı genişletmesi mümkündür. Bu çalışma, atıfta bulunanları ve atıfta bulunanlara atıfta bulunanları bulmak suretiyle tüm ilişkili çalışmaların belirlenmesini sağlamaya yardımcı olmaktadır. Yeni fikirleri ortaya çıkarabilecek ve mevcut araştırmaları tamamlayabilecek ortak atıf almış makaleleri kullanarak, en güncel konuların takibini yapmak mümkün olacaktır.

Alıntılanan yazarlara göre ortak atıf analizi (cited sources)

Ortak atıf analizi kullanılarak, toplamda 235.279 kez alıntılanan yazarlar belirlenmiştir. Ağ haritasında, bu alıntı sayısı 10'un üzerinde olan 235.279 alıntılanan yazarın 4.564'ü eşik değeri karşılamıştır. Her bir alıntılanan yazar için, diğer alıntılanan yazarlarla olan ortak atıf bağlantılarının toplam gücü hesaplanmıştır. Toplam bağlantı gücü en yüksek olan 1.000 alıntılanan yazar seçilmiş ve ağ haritası oluşturulmuştur.

Şekil 11. Devlet Muhasebesi ile İlgili Ortak Atıfta Alıntılanan Yazarların Ağ Haritası

Şekil 11’de aynı renkteki daireler ortak atıfta alıntılanan yazarların birlikte çalışmalarının olduğunu, daire büyüklükleri ortak atıfta alıntılanan yazarlara ait yayın sayılarını, daireler arasındaki çizgiler ise ortak atıfta alınan yazarların birbiriyle ilişkisini göstermektedir. Bağlantı gücü en yüksek olan ilk 3 yazara ait alıntılanma sayıları sırasıyla; Michel Foucault (290 alıntı), Peter Miller (223 alıntı) ve Peter Miller (185 alıntı) olarak belirlenmiştir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Artan teknolojik gelişmelerle birlikte küçük bir köy haline gelen Dünyada, özellikle son 5 yılda yaşanan gelişmelerin akademik çalışmalara yön verdiği ve özellikle Covid-19 sonrası devletlerin ekonomi üzerinde artan rolüyle devlet muhasebesine olan ilginin artış gösterdiği görülmüştür. Bu çalışmada, Web of Science (WoS) veri tabanından “Government Accounting” anahtar kelimesi ile tarama yapılarak 2002-2022 yılları arasında açık erişime sahip olan toplam 8.755 adet devlet muhasebesi konusunda yayınlanmış makalelere ulaşılmıştır. Belirlenen 8.755 adet verinin, VOSviewer paket programının 1.6.20 sürümü ile çeşitli analizleri yapılarak görsel haritalar elde edilmiştir. WoS’ta devlet muhasebesi ile ilgili yayınlara bakıldığında, konuyla ilintili olması bakımından ekonomi ve sürdürülebilirlik alanlarındaki makalelerin fazla olduğu tespit edilmiştir. Literatüre bilgi sağlayan bilimsel disiplinler, alanında kurumsallaşmış sayılmaktadır. Bu çalışma ile “Devlet Muhasebesi” alanında yapılan makalelerin Web of Science veri tabanındaki etkinlik durumu incelenmiştir. WoS veri tabanında konu ile ilgili inceleme yapılırken bibliyometrik analiz tekniklerinden faydalanılmıştır. Bibliyometri bilimi, araştırılan konuya ait yaşanan gelişmeler ışığında bilimsel kalite ve kaynakların, yazarların eserlerinin konuya olan etkisini ölçüp değerleyen bir bilimsel yayın analizi türüdür. Gün geçtikçe ekonomik krizlerin artması nedeniyle “Devlet Muhasebesi” alanındaki araştırmacı sayısı ve yayın çeşitliliği de artmaktadır. WoS veri tabanında yıllara göre yapılan kıyaslama sonucunda; yayın sayılarında, konu hakkında araştırma yapan lisansüstü programlarda ve konu ile ilgili araştırmacıların sayısında artış olduğunu görülmüş ve bu durumun literatür açısından önemli bir gelişme olacağı tahmin edilmiştir.

Araştırmada Web of Science veri tabanına yönelik veri analizi sonuçlarına dayanarak; Yazarlara ait “Devlet Muhasebesi” konusunda en çok makalenin yayımlandığı yılın 2022, en az makalenin yayımlandığı yılın ise 2002 olduğu tespit edilmiştir. “Devlet Muhasebesi” konusunda en fazla makale yayınlayan ülkenin ABD, ikinci sırada İspanya’nın olduğu belirlenmiştir. Türkiye ise 58 makaleyle 47. sırada yer almıştır. “Devlet Muhasebesi” konusunda yayınlanan makalelerin

neredeyse tamamına yakınının İngilizce yazıldığı görülmüştür. Diğer taraftan, konuya ilişkin yayınlanan makalelerin en fazla olduğu derginin Sustainability olduğu tespit edilmiştir.

Çalışmada WoS veri tanında en çok yayını olan yazarın Yue Li olduğu, en çok atıf alan yazarın İngiltere Durham Üniversitesi'nden Profesör Dr. Laurence Ferry olduğu belirlenmiştir. Atıf analizine dayalı haritalama analizi sonuçlarına göre; “Devlet Muhasebesi” konusunda en çok atıf yapılan derginin Accounting, Auditing and Accountability Journal olduğu görülmüştür. “Devlet Muhasebesi” konusu ile ilgili yayınlanan makalelerden en çok atıf yapılan kurumun University Essex olduğu tespit edilmiştir. “Devlet Muhasebesi” konusunda yayınlanan makaleler içerisinde en çok atıf yapılan makalenin 537 atıf ile 2003 yılında Journal Of Financial Economics dergisinde yayınlanan “China Government Accounting Share Issue Privatization: The Extent of Its Success” başlıklı makale olduğu tespit edilmiştir. Konu ile ilgili en fazla atıf alan ülkenin 76.925 atıf ile ABD, toplam bağlantı gücü en fazla olan ülkenin ise İngiltere olduğu belirlenmiştir. “Devlet Muhasebesi” konusunda yayınlanan makaleler incelendiğinde, konuya ilişkin çalışmaların her yıl artarak devam ettiği, son 4 yılda yapılan çalışmaların toplamının 2002 ve 2018 yılları arasındaki çalışmalar toplamından fazla olduğu ve yayınlanan araştırmaların yarıdan fazlasının son 4 yıl içerisinde gerçekleştiğini söylemek mümkündür. Bu sonuçtan hareketle, devlet muhasebesi alanına olan ilginin giderek artış göstereceği yönünde bir çıkarımda bulunulabilir.

Bu çalışmada, devlet muhasebesi verileri Web of Science (WoS) veri tabanından elde edilmiş ve analiz edilmiştir. Bu çalışmanın en önemli sınırlılığı, yalnızca açık erişimli makale yayınlarının tek bir veri tabanından analiz edilmesidir. WoS veri tabanında yıllık karşılaştırmada listelenen yayın sayıları, lisansüstü programların ve konu üzerinde çalışan akademisyenlerin sayısının arttığını göstermekte ve bu durumun literatürün büyümesine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca, gelecekte yapılacak çalışmaların farklı veri tabanları (Google Scholar, Scopus, PubMed gibi) kullanılarak, makale ile birlikte diğer yayın türlerini de kapsayacak şekilde bibliyometrik analiz çalışmalarının yapılması önerilmektedir.

Sonuç olarak, “Devlet Muhasebesi” konusuna ilginin her geçen gün arttığı ve bugüne kadar biriken bilginin büyük bir ölçüğe ulaştığı söylenebilir. Bu çalışmanın ana sonuçlarının, bibliyometrik göstergelere dayalı olarak devlet muhasebesi üzerine yapılan makale araştırmalarına genel bir bakış sağlamaya yardımcı olabileceği düşünülmektedir. Bu sayede makale sayısı, alıntı sayısı, anahtar kelime vb. bazı temel göstergelere dayanarak alanda en dikkat çekici araştırmaları bulmak mümkün olabilecektir.

Kaynakça

- Akçakanat, Ö. (2010). Devlet muhasebe sistemi alanında yaşanan gelişmelerin ülke deneyimleri açısından değerlendirilmesi. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11, 183-195.
- Akdeniz, G. (1952). Türk Devlet Muhasebesinin Islahı. 1.Baskı, Ankara: Maliye Bakanlığı Tetkik Kurulu Yayınları.
- Al, U. & Tonta, Y. (2004). Atıf analizi: Hacettepe Üniversitesi kütüphanecilik bölümü tezlerinde atıf yapılan kaynaklar, *Bilgi Dünyası*, 5(1), 19-47.

- Arruda, H., Silva, E. R., Lessa, M., Proença Jr, D. & Bartholo, R. (2022). VOSviewer and bibliometrix. *Journal of the Medical Library Association*, 110(3), 392.
- Chan, J.L. (2003). Government accounting: an assessment of theory, purposes and standards. *Public Money and Management*, 23(1), 13-20.
- Çetinkaya, Ö. & Yıldırım, Z. (2006). Devlet Muhasebesi (Teori ve Uygulama). Bursa. Ekin Kitabevi.
- Çil Koçyiğit, S., Temelli, F. & Derya Başkan, T. (2023). Sürdürülebilirlik muhasebesi konusunda yayınlanan makalelerin bibliyometrik analizi: web of science örneği. *Ömer Halisdemir Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(1), 241-264.
- Glanzel, W. (2003). Bibliometrics as a research field. A course on theory and application of bibliometric indicators. Course Handouts.
- Kıymık, H. (2022). Devlet Muhasebesi Alanında Yapılan Akademik Çalışmaların Bibliyometrik Analizi, Keleş, D. (Ed.). İçinde İşletmecilik Alanındaki Çalışmaların Bibliyometrik Analizi (ss.29-52). 1.Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Kuyumcu, O. & Bayri, O. (2024). Türkiye’de devlet muhasebesi alanında 2000- 2022 yılları arasında yayınlanan makalelerin bibliyometrik analizi, *Muhasebe ve Denetim Bakış Dergisi*, 71, 97-122.
- Özköse, H. & Gencer, C.T. (2017). Bibliometric analysis and mapping of management information systems field. *Gazi University Journal of Science*, 30(4), 356-371.
- Pina, V. & Torres, L. (2002). Delivering public services-mechanisms and consequences: changes in public service delivery in the UE countries. *Public Money and Management*, 22(4), 41-48.
- Pritchard, A. (1969). Statistical bibliography or bibliometrics. *Journal of Documentation*, 25(4), 348- 349.
- Salato, R., Gomes, P. & Ferreira, C. (2023). Accrual accounting in the public sector of emerging economies: Bibliometric analysis and future research. *Public Money & Management*, 1-13.
- Sengupta, I.N. (1992). Bibliometrics, informetrics, scientometrics and librametrics: an overview. *Libri*, 42(2), 75-98.
- Sevilengül, O. (2005). Genel Muhasebe. 12. Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sevilengül, O. (2007). Genel Muhasebe. 13. Baskı, Ankara: Gazi Kitabevi.
- Sürmen, Y. (1996). Türkiye’de devlet muhasebesi ile ticari muhasebenin karşılaştırılması ve eleştirisi. *Vergi Sorunları Dergisi*, Sayı:92, 05/1996.
- Öztürk, O. & Gürler, G. (2022). Bir literatür incelemesi aracı olarak bibliyometrik analiz. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

- Ulu, S. & Akdağ, M. (2015). Dergilerde yayınlanan hakem denetimli makalelerin bibliyometrik profili: selçuk iletişim örneği, *Selçuk İletişim*, 9(1), 5-21.
- Van Eck, N.J. & Waltman, L. (2010). Software survey: VOSviewer, a computer program for bibliometric mapping. *Scientometrics*, 84(2), 523–538.
- Wong, D. (2018). VOSviewer. *Technical Services Quarterly*, 35(2), 219-220.
- Yalçın, H. (2010). Milli folklor dergisinin bibliyometrik profili. *Milli Folklor Dergisi*, 22(85), 205-211.
- Yanık, S. (2002). Türkiye'deki devlet muhasebesi sisteminin uluslararası standartlarla karşılaştırılması ve kamuyu aydınlatma ilkesi açısından devlet muhasebesi sistemi önerisi. 1.Baskı, İstanbul: M.Ü. Döner Sermaye İşletmesi Teknik Eğitim Fakültesi Yayınları.